

Strategisch Plan

“Wij Werken Samen Voor Brummen”

Algemene Voorzieningen

in de

gemeente Brummen

Inhoud

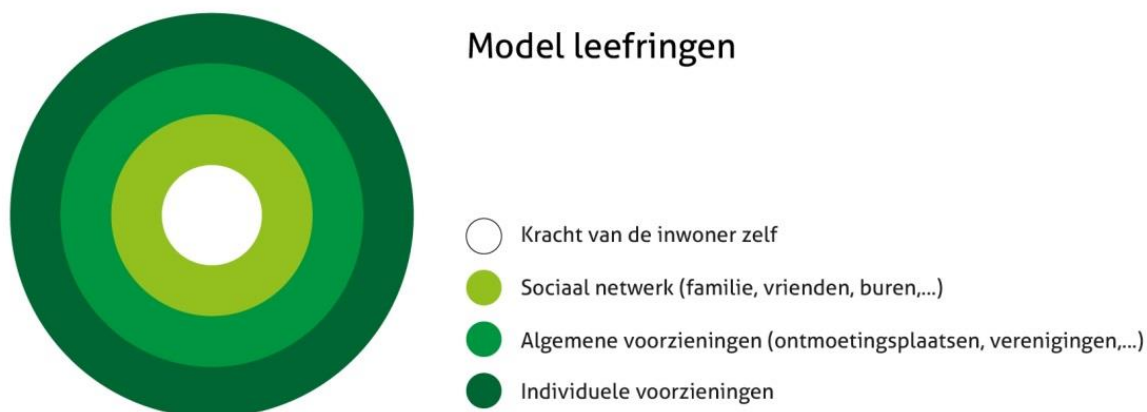
1. Inleiding	3
2. Kaders voor het strategisch plan.....	5
3. Het leefringenmodel van Brummen	6
4. De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de naam welzijnswerk.....	7
5. De Perspectiefnota 2016 – 2019 Schakelen naar de Toekomst	8
6. Rol Gemeente	9
7. Financiering	10
8. Beschermd Wonen	12
9. Vervoer	13
10. Wettelijke opdracht Algemene Voorzieningen.....	14
11. Samenwerking in de algemene voorzieningen.....	15
12. Doelstelling programmaplan “Samen Goed Voor Elkaar”	16
13. “Samen Goed Voor Elkaar” en Wonen.....	17
14. “Samen Goed Voor Elkaar” en Ondernemers	19
15. De Koers: kleinschalig, laagdrempelig en dichtbij.....	20
16. De algemene voorzieningen in Brummen.....	22
17. Verklarende woordenlijst / afkortingen	40

1. Inleiding

Doel

Het doel van dit strategisch plan “Wij Werken Samen Voor Brummen” algemene voorzieningen in de gemeente Brummen is om in een document het plan en de kaders voor de algemene voorzieningen in het sociaal domein in Brummen te bepalen.

De Raad heeft in diverse beleidsdocumenten bepaald dat we in Brummen het leefringenmodel hanteren:

In de periode 2014 en 2015 heeft de Raad van de gemeente Brummen nota's met kaders vastgesteld die vooral de inkoop van individuele en maatwerkvoorziening¹ betreffen. Een voorbeeld daarvan zijn de inkoopnota's Jeugdzorg en Wet maatschappelijke ondersteuning. Voor leefring 3 “de algemene voorzieningen” is geen document met kaders door de Raad van Brummen vastgesteld. In beleidsdocumenten is beschreven dat versterking van de algemene voorzieningen van groot belang zijn om vooraf preventief te zijn, om problemen voor te zijn en om hoge kosten voor de gemeente te voorkomen, maar deze visie is niet concreet met plannen en kaders uitgewerkt.

Nut

We constateren dat er steeds meer inwoners, verenigingen, particulieren en organisaties zijn die het initiatief nemen voor het aanbieden van algemene voorzieningen op buurt, wijk en dorpsniveau gericht op mantelzorgondersteuning, dagbesteding, ontmoeting en cliëntondersteuning aan en voor onze inwoners.

Deze initiatiefnemers zijn zoekende naar de kaders, plannen en beleid van de gemeente Brummen.

Bestaande aanbieders van algemene voorzieningen zijn ook zoekende, vaak positief samenwerkend, zijn soms ook afhoudend.

Met het vaststellen van een “strategisch plan “Wij Werken Samen Voor Brummen” algemene voorzieningen in de gemeente Brummen” geeft de Raad duidelijkheid over de koers, kaders, plannen en beleid inzake algemene voorzieningen van de gemeente Brummen.

¹ In de Wet maatschappelijke ondersteuning wordt de term maatwerkvoorziening gehanteerd en in de Jeugdwet de term individuele voorzieningen gehanteerd

We constateren dat bestaande en nieuwe organisaties en initiatieven meer en beter met elkaar samenwerken, maar zien ook dat dit beter kan en moet om daadwerkelijk de vraag van onze inwoner centraal te stellen. Dit strategisch plan zal kaders en plannen bieden om binnen de algemene voorzieningen meer en beter de vraag van onze inwoner centraal te stellen en zal de ruimte borgen voor kleinschalige, laagdrempelige inwonerinitiatieven.

Noodzaak

Een aantal beleidsuitgangspunten staan nu in diverse door de Raad vastgestelde nota's beschreven. In één document bepalen hoe we in Brummen de algemene voorzieningen met kaders vanuit de Raad inrichten is noodzakelijk. Dit strategisch plan geeft voor bestaande, nieuwe en toekomstige initiatieven de kaders waar men naar op zoek is die nu niet goed volledig beschreven zijn.

Dynamisch strategisch plan

Dit strategisch plan is een dynamisch plan. De drie decentralisaties in het sociaal domein hebben pas onlangs plaatsgevonden. Wij weten niet wat de toekomst ons precies gaat brengen. We weten wel dat veel zaken in ontwikkeling zijn. Daarom is het belangrijk om flexibel te zijn en te denken, niet alleen in traditionele concepten, zodat we in Brummen ruimte bieden, creëren en houden voor nieuwe creatieve en innovatieve ontwikkelingen.

2. Kaders voor het strategisch plan

College en Gemeenteraad hebben, onder meer in de voorbereiding op de overdracht van taken, een aantal kaders vastgesteld die leidend zijn voor dit strategisch plan in onder andere:

- Integraal beleidskader 3 Decentralisaties Gemeente Brummen;
- Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brummen;
- Kadernotitie decentralisatie jeugdzorg Gemeente Brummen;
- Lokaal beleidsplan jeugdhulp Gemeente Brummen;
- Beleidsnota Participatiewet 2015 - 2016 Gemeente Brummen;
- Notitie lokale structuur 3 Decentralisaties Gemeente Brummen;
- Nota Doorontwikkeling van het Team Voor Elkaar;
- Koersdocument Jeugd- en Jongerenbeleid;
- Uitvoeringsplan JOGG-aanpak Brummen 2015 - 2017;
- Nota Sportbeleid Gemeente Brummen;
- Beleidsnota Meedoen in Brummen (Minimabeleid);
- De Toekomstvisie 2030
- De Perspectiefnota 2016 - 2019
- Spoorboekje Mantelzorg;

3. Het leefringenmodel van Brummen

Model leefringen

- Kracht van de inwoner zelf
- Sociaal netwerk (familie, vrienden, buren,...)
- Algemene voorzieningen (ontmoetingsplaatsen, verenigingen,...)
- Individuele voorzieningen

Het model van de leefringen werkt van binnen uit naar buiten.

Om als inwoner deel te kunnen nemen aan de samenleving (maatschappelijke of arbeidsparticipatie) of in de eigen levensbehoefte te kunnen voorzien kijken we bij een ondersteuningsvraag eerst naar de binnenste leefring “wat kan de inwoner zelf realiseren”.

Bij het bepalen hiervan biedt een professional (gezins- of cliëntregisseur) ondersteuning vanuit het Team Voor Elkaar.

Biedt dit geen oplossing dan wordt tussen inwoners (eventueel betrokken familie, vrienden en mantelzorgers) en professional van het Team Voor Elkaar nagegaan welke zorg en ondersteuning vanuit het eigen netwerk mogelijk is (leefring 2).

Is dat niet mogelijk dan wordt nagegaan of algemene voorzieningen een oplossing bieden (leefring 3).

Als laatste mogelijkheid kunnen individuele voorzieningen worden ingezet (leefring 4).

We bieden in Brummen altijd passende ondersteuning. Dit houdt in dat in situaties waarin dat nodig is ook direct individuele voorzieningen kunnen worden ingezet (zonder dat eerst alle ringen worden doorlopen).

Dit strategisch plan algemene voorzieningen richt zich op leefring 3 de algemene voorzieningen in de gemeente Brummen.

4. De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de naam welzijnswerk

De Welzijnswet uit 1994 is in 2007 opgegaan in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2007. In de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 komt de naam 'welzijnswerk' niet voor. De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 spreekt over functies en voorzieningen die gemeente Brummen moet inrichten en aanbieden vanuit de vraag van de inwoner gericht op maatschappelijke effecten, maatschappelijke doelstellingen en maatschappelijke rendement.

Er zijn, mede daarmee, meerdere argumenten om de naam welzijnswerk in Brummen niet meer te hanteren, maar om alleen te spreken over 'algemene voorzieningen':

- a. We sluiten aan bij de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015: denken en handelen vanuit de vraag van de inwoner gericht op maatschappelijke effecten, maatschappelijke doelstellingen en maatschappelijke rendement in plaats van denken vanuit aanbod en werksoorten;
- b. Het leefringenmodel van Brummen spreekt over 'algemene voorzieningen';
- c. We constateren in Brummen dat er zowel inwoners, verenigingen, kerken, ZZP-ers en vele maatschappelijke organisaties actief zijn die bijdragen aan de bescherming, samenredzaamheid, zelfredzaamheid, participatie en zorg voor elkaar die niet gelabeld willen en/of kunnen worden.
- d. We zijn van mening dat het 'labelen' van uitvoering binnen de algemene voorzieningen niet bijdraagt aan de noodzakelijke samenwerking, vernieuwing en innovatie in Brummen.

5. De Perspectiefnota 2016 – 2019 Schakelen naar de Toekomst

De gemeenteraad heeft op 18 juni 2015 de Perspectiefnota 2016 – 2019 Schakelen naar de Toekomst vastgesteld.

Uit de Perspectiefnota 2016 – 2019 Schakelen naar de Toekomst:

Brummen kantelt en wij kantelen mee

De afgelopen jaren hebben we de Brummense samenleving zien veranderen.

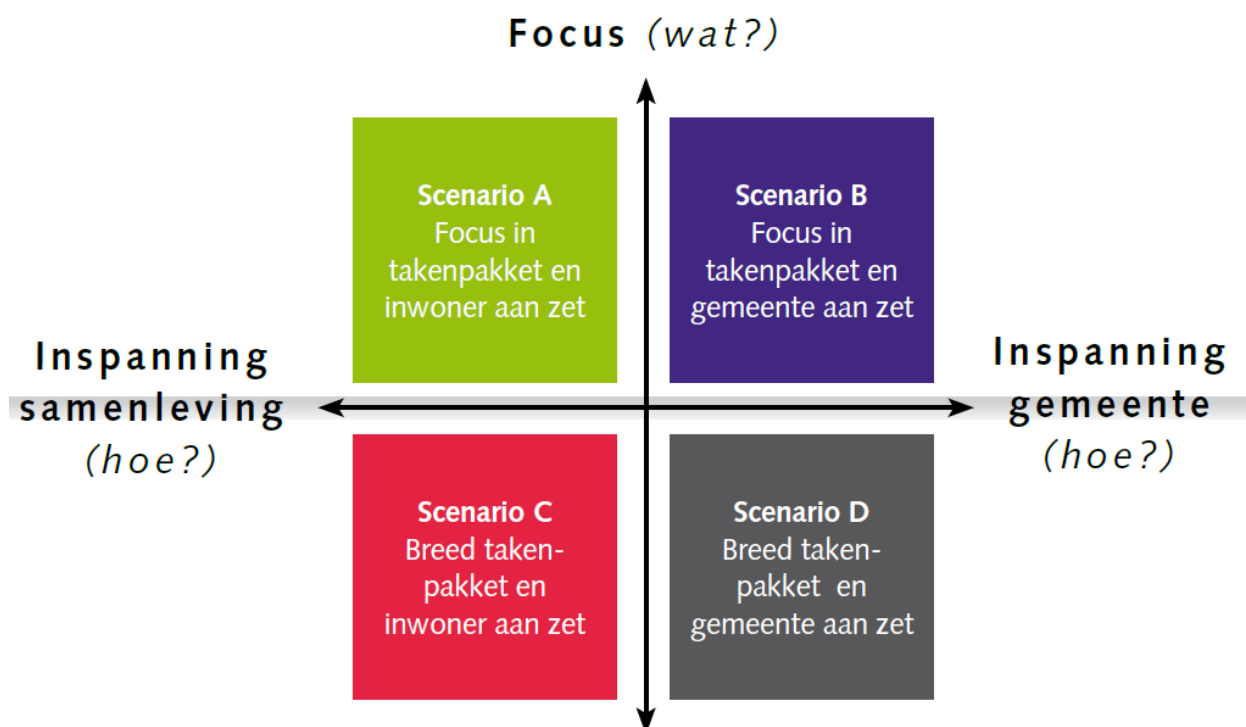
Steeds meer mensen willen niet meer alleen eens in de vier jaar stemmen. Ze willen meedenken over onderwerpen die voor hen belangrijk zijn. Er is ook veel kennis, ervaring en daadkracht in Brummen waar we gebruik van kunnen en willen maken.

Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties kunnen en willen veel vraagstukken zelf oplossen. We willen dan ook ruimte geven aan een samenleving die meer zelf wil oppakken. En helpen waar dat kan. We blijven als gemeente wel een bijzondere rol spelen. We hebben een aantal wettelijke en uitvoerende taken die blijvend zijn.

In die rol zijn we verantwoordelijk voor het algemene belang, zorgen we voor stabiliteit en zijn we een vangnet voor de kwetsbaren.

Scenariomatrix en Focus

Bij de vaststelling van de Perspectiefnota 2016 – 2019 Schakelen naar de Toekomst heeft de gemeenteraad gekozen voor Scenario A bepaald dat onder andere focus gegeven moet worden aan de zorg en maatschappelijke voorzieningen en welzijn.

In dit strategisch plan beschrijven we in hoofdstuk 13 per activiteit de inspanning van de samenleving en de inspanning van de gemeente binnen de algemene voorzieningen.

6. Rol Gemeente

In de nota lokale structuur 3 Decentralisaties is de rol van de gemeente als volgt bepaald: de gemeente vervult in de lokale structuur rond de decentralisaties een drietal rollen, namelijk een opdrachtgevende, regisserende en juridische rol.

Opdrachtgevende rol

In de eerste plaats heeft de gemeente een opdrachtgevende rol.

De gemeente is bestuurlijk en financieel verantwoordelijk. Hier hoort bij dat de gemeente met consultatie van inwoners en maatschappelijke partners- bepaalt welke doelstellingen worden nagestreefd. Dit resulteert in contracten, subsidieovereenkomsten of voorwaardenscheppende beleid. De door derden uit te voeren onderdelen van de sociale structuur kennen een gemeentelijke (ambtelijke) regievoerder alias contractbeheerder.

Regisserende rol

In de tweede plaats heeft de gemeente een regisserende rol.

Hieronder verstaan we dat de gemeente na het bepalen van de doelstellingen deze vertaalt naar meer concrete subdoelstellingen. Aan deze subdoelstellingen verbinden we indicatoren die we opnemen in een monitoringssysteem. De gemeente richt zich zoveel mogelijk op output en outcome sturing. We zijn terughoudend met input- en processturing.

Vanuit de regierol, integraliteit van beleid en financiële risico's kunnen we hiervan afwijken. Het monitoringssysteem integreren we in de systemen voor informatievoorziening en financiële administratie. De gemeente is hiervoor verantwoordelijk. Vooraf bepalen we wie de monitoringsgegevens oplevert.

De uitvoerende partijen verplichten zich de benodigde monitoringsgegevens op de gewenste momenten op te leveren. De gemeente beoordeelt de doelrealisatie aan de hand van de monitoringsgegevens.

Dit kan op basis van evaluatie aanleiding geven tot bijstelling van de opdracht, bijstelling van de uitvoering of bijstelling van doelstelling en monitoringssystematiek.

Bij zorg en ondersteuning spreken zorgvrager en zorgaanbieder (incl. de onderdelen van de lokale structuur) een beoogd resultaat af.

Hiervoor bepalen zij een aanpak conform het leefringenmodel (ondersteuningsplan).

Hieraan wordt een einddatum verbonden. Dit wordt onderdeel van de monitoringssystematiek.

De klanttevredenheid wordt gemeten. We houden hierbij rekening met de bijzonder aspecten bij het meten van niet-vrijwillige zorg.

Klanttevredenheid wordt zoveel mogelijk integraal beoordeeld op oplossingsgerichtheid voor de inwoner als prestatie van het gehele zorg- en ondersteuningstraject.

Juridische rol

De derde rol die we onderscheiden is de juridische rol.

De gemeente geeft formeel de beschikkingen af voor de individuele voorzieningen die aan zorg en ondersteuning worden geboden. Voor algemene voorzieningen is geen beschikking nodig. Het advies voor individuele voorzieningen - de indicatie- mandateren we zoveel mogelijk aan de professionals.

De gemeente voert wel een administratieve toets uit. Daarnaast heeft de gemeente als taak om bezwaar- en beroepsprocedures te organiseren.

7. Financiering

De gemeenteraad van Brummen heeft in de vorige raadsperiode een motie aangenomen waarin het College verzocht wordt om een voorstel voor de Raad te ontwikkelen waarin het subsidiebeleid van de gemeente Brummen vernieuwd wordt en beter aansluit bij de maatschappelijke ontwikkelingen en meer ruimte biedt voor vernieuwing en innovatie. In dit strategisch plan geven wij met kaders invulling aan de motie van de gemeenteraad. De nadere uitwerking vindt later dit jaar plaats in een `regeling algemene voorzieningen` die in 2016 aan de Raad zal worden aangeboden. Ook zal de Algemene Subsidie Verordening moeten worden aangepast. Ook deze zal voor eind 2016 aan de Raad worden aangeboden.

Individuele en maatwerkvoorzieningen

inkoop

De gemeenteraad heeft in 2014 de Regionale Inkoopnota Jeugdzorg, Regionale Uitgangspuntennotitie Inkoop Wet maatschappelijke ondersteuning en een Uitgangspuntennotitie Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen GGZ 2015 vastgesteld. Hiermee heeft de Raad besloten tot inkoop van individuele en maatwerkvoorzieningen.

Algemene voorzieningen

inkoop, tenzij

Ook bij de algemene voorzieningen willen we, conform de regisserende rol van de gemeente (zie hoofdstuk 6) sturen op output en outcome. Ook willen vanuit onze rol de resultaten monitoren en evalueren en waar nodig de opdracht aan uitvoerenden en de uitvoering zelf bijstellen. Inkoop is hiervoor het meest optimale financieringsvorm. De nu bij de Tweede en Eerste Kamer in behandeling zijnde aangescherpte nieuwe aanbestedingswet kan een reden om in individuele situaties geen inkoop te hanteren maar om voor subsidie met een uitvoeringsovereenkomst met resultaatafspraken te kiezen. Bij deze vorm is het ook mogelijk om op output en outcome te sturen.

Uitgangspunten voor inkoop en subsidie met een uitvoeringsovereenkomst:

- Alleen activiteiten en/of voorzieningen die bijdragen aan het behalen van de doestellingen uit het programmaplan "Samen Goed Voor Elkaar" komen voor financiering vanuit de gemeente in aanmerking;
- Alleen activiteiten en/of voorzieningen komen voor financiering in aanmerking, organisaties worden als "organisatie" niet gefinancierd;
- Optioneel draagt de gemeente zorg voor de voorziening en worden enkel de activiteiten ingekocht;
- Er worden nog voorwaardelijke regels opgesteld plaats in een `regeling algemene voorzieningen` met betrekking tot maximale kosten gebouwen en overhead;

Nieuwe (inwoner)initiatieven

tijdelijke subsidie

In 2015 heeft het College een subsidieregeling algemene voorzieningen vastgesteld en opengesteld.

Van deze regeling is beperkt gebruik gemaakt, niet omdat er onvoldoende (inwoner)initiatieven waren, maar omdat de regeling zelf te complex was voor nieuwe innovatieve initiatiefnemers.

De subsidieregeling algemene voorzieningen gaan we herzien en aanpassen.

Uitgangspunt binnen deze nieuwe aangepaste subsidieregeling zal zijn dat er tijdelijk (in principe 1 jaar en maximaal 2 jaar) subsidie mogelijk is voor vernieuwende en innovatieve (inwoner)initiatieven.

Met een tijdelijke incidentele subsidie faciliteren we de innovatie en vernieuwing in Brummen die nodig is en blijft.

Na monitoring en evaluatie van de resultaten en bijdrage aan het behalen van de doelstellingen kan na één jaar besloten worden tot verlenging met maximaal nog een één jaar.

Er kan na monitoring en evaluatie ook blijken dat het initiatief aantoonbaar zijn resultaten behaald en voor “reguliere financiering” als algemene voorziening in aanmerking komt.

Tot slot kan blijken dat een initiatief niet werkt, dan stoppen we er, desnoods tussentijds, ook mee.

8. Beschermd Wonen

Gemeenten hebben per 1 januari 2015 ook de verantwoordelijkheid gekregen voor Beschermd Wonen. In Nederland maken ruim 20.000 mensen hiervan gebruik. In de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe, Heerde en Voorst maken ruim 700 inwoners gebruik van beschermd wonen. Het gaat daarbij om mensen die niet zelfstandig kunnen wonen en dus toezicht en begeleiding nodig hebben.

Eerder dit jaar heeft de gemeente Brummen de startnotitie 'Transformatie-agenda Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen GGZ' vastgesteld.

Het beleidsproces voorziet in college- en raadsbesluitvorming in het najaar van 2016.

Inmiddels is ook het VNG rapport 'Van beschermd wonen naar een beschermd thuis' verschenen van de 'Commissie Toekomst beschermd wonen', ook wel de

'Commissie Dannenberg' genoemd naar de voorzitter Erik Dannenberg

Het VNG bestuur heeft op hoofdlijnen ingestemd met dit advies.

Voor de implementatie van deze visie moeten nog diverse keuzes worden gemaakt en randvoorwaarden worden gerealiseerd. Daarover is de VNG in gesprek met de ministeries van VWS (over de inhoudelijke richting) en BZK (over de financiering het verdeelmodel).

In Brummen heeft er een Startbijeenkomst 'Van beschermd wonen naar beschermd thuis in Oost-Veluwe' op 11 mei 2016 plaatsgevonden. Op een later moment zal de Raad van Brummen geconsulteerd worden bij de keuzes die gemaakt moeten worden over de toekomst van het beschermd wonen, naar aanleiding van het adviesrapport van de VNG commissie Dannenberg.

Duidelijk is dat 'Transformatie-agenda Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen GGZ' en het rapport "Van beschermd wonen naar een beschermd thuis" invloed heeft op de algemene voorzieningen in Brummen.

Wat dit concreet betekent en welk plan daarvoor nodig is, dat weten we nu nog niet want dat is mede afhankelijk van keuzes die de Raad van Brummen in het najaar van 2016 zal moeten gaan maken.

9. Vervoer

In principe zijn inwoners zelf verantwoordelijk voor het vervoer naar de algemene voorzieningen lokaal in Brummen.

Met het vormgeven van steeds meer voorzieningen op kern, wijk en buurtniveau is dit voor veel inwoners ook prima zelf te organiseren.

Tijdens de inspraakbijeenkomsten is gebleken dat het voor een aantal inwoners niet haalbaar is omdat zij door fysieke en persoonlijke omstandigheden en beperkingen afhankelijk zijn van openbaar vervoer of betaald vervoer door derden.

De kosten van het openbaar vervoer (buurtbus) zijn door Rijksbezuinigingen op het inkomen (Wajong, WAO) voor een deel van deze doelgroep niet meer betaalbaar.

Vervoer via het alternatief "Handzaam" is voor een groot deel ook niet financieel haalbaar. Tijdens de inspraakbijeenkomsten bleek dat inwoners om die reden dreigen te gaan afzien van het gebruik van algemene voorzieningen.

Wij beoordelen dit als zeer ongewenst omdat juist deze kwetsbare groep inwoners de doelgroep vormen waarvoor we als gemeente de algemene voorzieningen in Brummen juist voor gaan versterken. Dit vraagt om een passende oplossing die we gaan organiseren en bieden.

10. Wettelijke opdracht Algemene Voorzieningen

In de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 wordt er onderscheid gemaakt tussen Maatwerkvoorzieningen en Algemene Voorzieningen.

Algemene voorzieningen zijn in beginsel vrij toegankelijk voor alle inwoners in Brummen. In de nieuwe wet heeft de gemeente Brummen de opdracht om

- breed algemene voorzieningen te treffen ter bevordering van zelfredzaamheid en participatie, beschermd wonen en opvang;
- deze voorzieningen moeten toegankelijk zijn voor mensen met een beperking en de sociale samenhang, veiligheid en leefbaarheid bevorderen.
- Daarnaast is ook het bevorderen en ondersteunen van mantelzorg en vrijwilligerswerk een belangrijke taak in de wet;
- Tenslotte benoemt de wet de onafhankelijke cliëntondersteuning als specifieke taak van de gemeente die vrij toegankelijk moet zijn en waarvoor de gemeente geen eigen bijdrage mag vragen;

In beleidskaders in de gemeente Brummen hebben we deze wettelijke opdracht als volgt vertaald:

Door het bieden van goede vrij toegankelijke en laagdrempelige algemene voorzieningen werken we in Brummen preventief, bevorderen we de zelfredzaamheid bij inwoners, de samenredzaamheid tussen inwoners en voorkomen we in Brummen dat er duurdere maatwerkvoorzieningen nodig zijn.

11. Samenwerking in de algemene voorzieningen

Willen we in Brummen daadwerkelijk de vraag van onze inwoner centraal stellen dan is samenwerking tussen en met maatschappelijke partners, inwonerinitiatieven, verenigingen, kerken, ondernemers, ZZP-ers en gemeente vanuit de vraag en in het belang van de inwoner cruciaal.

Ruim een jaar na de 3 decentralisaties zien we vooral op uitvoerend niveau dat er positieve goede stappen gezet worden.

Uitvoerende medewerkers in Brummen verdienen daar een groot compliment voor.

Tegelijkertijd constateren we ook dat het organisatie- en financieel belang van een ieder de samenwerking soms belemmerd en de vraag van de inwoner niet meer centraal komt te staan.

Ondanks dat we begrip hebben voor organisatiebelangen en financiële belangen blijven wij vasthouden aan de koers die in januari 2014 door de gemeenteraad van Brummen bepaald is: de vraag van de inwoner staat centraal.

We zien het als een opdracht om als gemeente hierin verbetering aan te brengen en hierin nadrukkelijk meer regie in te nemen.

Vanuit deze regiorol gaan we samen met lokale Brummense partners er voor zorgen dat de algemene voorzieningen in het sociaal domein mede vanuit en door integrale samenwerking versterkt worden vanuit het motto: **“Samen Werken Wij Voor Brummen”**.

12. Doelstelling programmaplan “Samen Goed Voor Elkaar”

In het Programmaplan “Samen Goed Voor Elkaar” is de doelstelling voor de gemeente Brummen bepaald: “het vergroten van de kansen en mogelijkheden van kwetsbare inwoners in de gemeente Brummen”.

Hieronder vallen de volgende subdoelstellingen:

- a) verbeteren van mogelijkheden voor langer zelfstandig wonen;
- b) verminderen van het gebruik van individuele voorzieningen;
- c) vergroten van de samenredzaamheid;
- d) vergroten van de arbeidsparticipatie van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- e) versterken van de eigen kracht van jongeren;
- f) verbeteren van de gezondheid van inwoners;
- g) uitvoering van de nieuwe taken binnen de beschikbare budgetten van het Rijk;
- h) vraaggerichte dienstverlening;

De subdoelstellingen A tot en met F gaan over de inhoud en vormen de kern van de verandering in Brummen waaraan we werken.

De laatste twee subdoelstellingen (G en H) betreffen de randvoorwaarden en zijn cruciaal voor het slagen van de verandering.

In het programma zijn de inspanningen benoemd die bijdragen aan het realiseren van de subdoelstellingen en hoofddoelstelling.

13. “Samen Goed Voor Elkaar” en Wonen

De doelstelling “het vergroten van de kansen en mogelijkheden van kwetsbare inwoners in de gemeente Brummen” is heel belangrijk in Brummen en kan niet alleen vanuit het sociaal domein en vanuit maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen gerealiseerd worden.

Uit subdoelstelling 1 blijkt onder andere dat er een grote samenhang is met wonen in Brummen, maar er zijn meer afhankelijkheden.

Daarom onderstaand een programma van eisen voor het domein wonen:

- In de Woonvisie 2016 – 2025 “Wonen in de gemeente Brummen” staan de ambities op het gebied van wonen beschreven.
In het uitvoeringsprogramma van deze woonvisie moet ingespeeld worden op een sterk veranderende samenleving en een zich ontwikkelende samenleving. Wij weten niet wat de toekomst precies gaat brengen. Daarom is het belangrijk om flexibel te zijn en te denken, niet alleen in traditionele concepten, zodat we in Brummen ruimte bieden, creëren en houden voor nieuwe ontwikkelingen;
- In de Woonvisie zijn 4 pijlers benoemd:
 - Betaalbaarheid en beschikbaarheid
 - Wonen, zorg en vergrijzing
 - Duurzaamheid
 - Leefbaarheid

De focus ligt op de bestaande woningvoorraad. Dit is immers de grootste voorraad en hier kan de meeste winst gehaald worden.

Nieuwbouw zal gering zijn (zo’n 5% van de voorraad) en deze dient complementair te zijn aan de bestaande voorraad. Voor de leefbaarheid in dorpen en de grote kernen is beschikbaarheid en betaalbaarheid van woningen, belangrijk. Dit vraagt om een gevarieerd woningaanbod, waarbij andere woonvormen dan de nu traditionele woonvormen mogelijk en realiseerbaar zijn;

- We zien een toenemende flexibilisering van de arbeidsmarkt. Meer inwoners in Brummen werken deeltijds of voltijds vanuit huis. Steeds meer werkzoekenden in Brummen starten als zelfstandige vanuit huis. Dit vraagt om flexibele bestemmingsplannen om dit mogelijk te maken;
- De demografische toekomstige ontwikkelingen in Brummen laten zien dat er meer ouderen in Brummen zullen wonen straks. Dit vraagt om gezamenlijke aanpak vanuit het sociaal- en woondomein op thema’s als mantelzorg, langer zelfstandig blijven wonen, woningaanpassing. Mantelzorg wordt binnen Brummen optimaal gefaciliteerd, waarbij aanvullend beleid is opgesteld ten aanzien van landelijke wetgeving (BOR);
- Specifiek staan gemeente en woningcorporaties voor een opgave om de steeds ouder wordende inwoners te laten wonen in een juiste en passende woning waarin het mogelijk is om langer zelfstandig thuis te blijven wonen. De gemeente zal met voorlichting ook de ouder wordende inwoners die een eigen woning bezitten moeten zien te verleiden hun woning aan te passen aan de toekomst;
- Volgens een recent onderzoek van bureau Ipsos Facto en de Anbo dreigt er een tekort aan voor ouderen geschikte woningen in met name plattelandsgemeenten zoals

Brummen. Dit vraagt om een nader onderzoek in Brummen. Met de juiste en passende woningen voor ouderen kunnen we als gemeente met algemene voorzieningen er voor zorgen dat ouderen in Brummen langer zelfstandig kunnen blijven wonen in Brummen. Ook hierbij geldt dat de focus ligt op de bestaande voorraad. Met onder meer woningaanpassingen (maatwerk) zal onze inwoner gefaciliteerd moeten worden om langer zelfstandig thuis te kunnen wonen;

- Vooral jongeren tussen de leeftijd van 15 en 24 jaar vertrekken uit de gemeente Brummen. Dit is niet omdat er geen huisvesting voor deze doelgroep aanwezig is, maar omdat men zich vestigt in de stad waar men studeert. Van belang is om de aanwezige huisvesting voor deze groep inwoners op peil te houden;
- Uit regionaal woningonderzoek is gebleken dat vooral jonge gezinnen zich vestigen in onze gemeente. Dit betekent dat vanuit het sociaal domein hierop passend en juist geanticipeerd moet worden;
- Binnen het sociaal domein is sprake van een proces van extramuralisering voor twee doelgroepen waar tot nu toe nog weinig aandacht aan besteed is: mensen met een lichamelijke en/of handicap en mensen met een ernstige psychiatrische aandoening. Deze mensen zullen straks lokaal in Brummen met zorg en ondersteuning vanuit maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen komen wonen, maar dan moeten er wel juiste en passende woonvormen en voorzieningen beschikbaar zijn;
- Duurzame nieuwbouw en het omvormen van oude woningen naar duurzame energie neutrale woningen is niet alleen goed voor Brummen en ons leefklimaat, maar biedt ook kansen voor werkzoekenden en uitkeringsgerechtigden (met een grote afstand tot de arbeidsmarkt) op werk;

14. “Samen Goed Voor Elkaar” en Ondernemers

De doelstelling “het vergroten van de kansen en mogelijkheden van kwetsbare inwoners in de gemeente Brummen” uit het Programma kan niet alleen vanuit het sociaal domein gerealiseerd worden.

Ondernemers zorgen immers voor banen en werkgelegenheid in Brummen.

Ondanks de forse en stevige inspanningen van de ondernemers in Brummen als ambassadeurs van Brummen Scoort² staan we nog steeds voor een forse opgave om niet alleen garantiebanen voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te realiseren, maar ook om “reguliere uitkeringsgerechtigden” kansen op werk te gaan bieden.

Voor specifiek (jonge) inwoners met een lichamelijke en/of geestelijke beperking zullen we in samenwerking met ondernemers in Brummen extra inspanning doen om er voor te zorgen dat ook deze inwoners zich via werk en leerwerktrajecten kunnen ontwikkelen en arbeidsmatig kunnen participeren in de Brummense samenleving.

We hebben werkgevers en ondernemers ook nodig om leerwerkplekken te realiseren voor jongeren die het in het meer traditionele onderwijs niet meekomen om hun toch in staat te stellen om een echt vak, al werkende, te leren.

We staan voor de opdracht als gemeente om bedrijven en ondernemers in Brummen meer te gaan ondersteunen en dienstverlening te bieden vanuit de grondhouding die in de Perspectiefnota 2016 – 2019 Schakelen naar de Toekomst door de Raad is vastgesteld.

We staan voor de opdracht om de gemeente en ondernemers meer gaan verbinden.

Met flexibiliteit en innovatieve oplossingen kunnen we samen met bedrijven onderzoeken hoe we de vergrijzing van werknemersbestand binnen bedrijven samen kunnen benaderen. We kunnen meedenken in de zoektocht naar het nog beter inrichten van bedrijfsprocessen waardoor het bedrijf succesvoller kan zijn en er kansen en werkgelegenheid ontstaat voor onze Brummense werkzoekenden (jobcarving³).

Ook binnen de zorg en ondersteuning aan onze inwoners liggen er kansen om met ondernemers en bedrijven in Brummen samen te werken, om samen tot innovatie en vernieuwing te komen. Publiek-private samenwerking en financiering van activiteiten en voorzieningen gaan we daarom onderzoeken.

² Brummen Scoort zijn lokale ondernemers die samen een ambassadeurs-netwerk vormen om anders werkgevers te enthousiasmeren om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen op werk te bieden..

³ Bij jobcarving splits je bestaande functies op om banen te creëren voor mensen met een beperking en met een afstand tot de arbeidsmarkt.. Niet alleen zij profiteren hiervan, maar ook het bedrijf. Het draagt namelijk bij aan een hogere efficiëntie en een duurzame bedrijfsvoering.

15. De Koers: kleinschalig, laagdrempelig en dichtbij

In alle beleidskaders vastgesteld door College en Gemeenteraad van Brummen is bepaald dat we in Brummen de keuze maken om zorg en ondersteuning in Brummen kleinschalig, laagdrempelig en dichtbij onze inwoners te organiseren en in te richten.

We sluiten hiermee als gemeente Brummen aan bij de uitgangspunten van de wetgever: zorg en ondersteuning weer terugbrengen naar de menselijke maat, dichtbij bij de leefwereld van onze inwoner in Brummen.

Voor de algemene voorzieningen in Brummen houden we deze koers vast.

We zijn ons er van bewust dat niet alle voorzieningen op buurt, wijk of kernniveau te organiseren zijn.

Maar algemene voorzieningen organiseren we in Brummen lokaal samen met onze eigen inwoners, onze eigen ondernemers, verenigingen, onze eigen maatschappelijke partners. Samen zijn we Brummen en zorgen we voor samenredzaamheid.

In 2015 zijn de eerste stappen gezet in het meer kleinschalig, laagdrempelig en dichtbij organiseren van algemene voorzieningen in Brummen:

- er is een stimuleringsregeling ingesteld voor kleinschalige, laagdrempelige nieuwe ontmoetingsplekken in Brummen. Er zijn naar tevredenheid aanvragen ingediend en toegekend. In de gemeente Brummen zijn hierdoor een aantal kleinschalige laagdrempelige ontmoetingsplekken gestart. Deze regeling zal in 2016 worden geëvalueerd.
- in 2015 is er subsidie verleend aan 5 samenwerkende maatschappelijke partners binnen het project Talent met als doel om laagdrempelig en dichtbij ontmoeting en dagbesteding aan te bieden aan inwoners die nu een maatwerk voorziening dagbesteding ontvangen. In april 2016 is een evaluatie van de 5 samenwerkende maatschappelijke organisaties ontvangen.

De komende periode gaan we meer stappen zetten om meer algemene voorzieningen kleinschalig, laagdrempelig en dichtbij te organiseren en in te richten. Als gemeente nemen we hierin regie. We zijn ons er bewust van dat deze koers huidige maatschappelijke organisaties kan raken. Vanuit onze verantwoordelijkheid als gemeente staan wij open voor een gesprek hierover. We willen actief meedenken gericht op oplossingen voor een financieel gezond businessmodel inclusief oplossingen voor een eventueel vastgoed probleem. Maar de koers staat: we nemen als gemeente regie en groeien stap voor stap door naar meer kleinschalige, laagdrempelige en dichtbij georganiseerde lokale algemene voorzieningen.

Richtlijnen en kwaliteitseisen aan inwonersinitiatieven en particuliere initiatieven

Tijdens twee informatieavonden voorafgaand aan het opstellen van deze visie is met zowel inwoners, inwonersinitiatieven en maatschappelijke partners gesproken over de vraag of de gemeente richtlijnen en kwaliteitseisen moet gaan stellen aan inwonersinitiatieven en particuliere initiatieven bij het verlenen van ondersteuning als algemene voorziening.

Op beide avonden waren de opvattingen hierover verdeeld.

We zijn van mening dat een basis richtlijn over onder andere brandveiligheid en veiligheid door de gemeente opgesteld moet worden.

Op de informatieavonden is opgeroepen om vanuit de inwoner, de vraag van de inwoner en

de keuzevrijheid van een inwoner als gemeente te denken bij het eventueel opstellen van richtlijnen en kwaliteitseisen.

De gemeente is tijdens de informatieavonden opgeroepen om inwonerinitiatieven niet op te zadelen met een handboek vol met eisen en richtlijnen want dan er is geen inwoner, zelfstandige of ondernemer meer die start met een initiatief voor zijn/haar mede-inwoners.

Wij gaan luisteren naar deze oproep.

Dit thema gaan we samen met inwoners, maatschappelijke adviesraad en maatschappelijke partners uitwerken en zullen een notitie hierover eind 2016 aan de Raad aanbieden.

Om elk misverstand te voorkomen:

- Wanneer een inwoner vanuit zijn zorg- en ondersteuningsvraag professionele ondersteuning nodig heeft, dan bieden wij onze inwoner deze passende en juiste professionele ondersteuning.
- Ondersteuning vanuit inwonerinitiatieven en particuliere initiatieven betekent niet dat deze ondersteuning niet door een professional geboden wordt. In bestaande initiatieven zijn in Brummen zeer deskundige professionele inwoners werkzaam.

16. De algemene voorzieningen in Brummen

Zoals in hoofdstuk 9 beschreven heeft de gemeente Brummen een wettelijke taak om een aantal voorzieningen te treffen, in te richten en vorm te geven.

In het programma “Samen Goed Voor Elkaar” is bepaald dat we in Brummen alleen inspanningen doen die gericht zijn op het realiseren van resultaten die bijdragen aan de hoofdoelstelling en subdoelstellingen.

Deze koers houden we vast. Omdat inspanningen als algemene voorziening kunnen bijdragen aan meerdere doelstellingen hebben we deze inzichtelijk gemaakt.

Dit geeft ook aan dat in de uitvoering van de algemene voorzieningen samenwerking en integraliteit voorwaardelijk zijn voor het realiseren van de doelstellingen.

A. *Inspanning:* **Ondersteuning aan mantelzorgers**

Doelstelling: *verbeteren van mogelijkheden voor langer zelfstandig wonen
verminderen van het gebruik van individuele voorzieningen*

Veel ouderen in Brummen hebben een mantelzorger die het mede mogelijk maakt dat onze inwoner langer zelfstandig kan blijven wonen.

Mantelzorgondersteuning is in principe in Brummen een algemene voorziening, tenzij het bepaalde vormen van respijtzorg betreft waarvoor de Wet langdurige zorg of een structurele maatwerkvoorziening aan de orde is.

Het College heeft onlangs het Mantelzorgspoorboekje 2016 – 2019 vastgesteld.

Het spoorboekje is opgezet aan de hand van de vier aandachtspunten zoals door het Ministerie van VWS, in samenwerking met de VNG en Mezzo, opgesteld naar aanleiding van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Deze vier aandachtspunten voor lokaal beleid voor informele zorg en ondersteuning zijn: Vind, Versterk, Verbind en Verlicht!

Knooppunt Mantelzorg

Om de 4 V's handen en voeten te geven met als doel om de informele zorg in Brummen zo goed mogelijk te ondersteunen is door het College besloten om een Knooppunt Mantelzorg in te richten.

Het Knooppunt Mantelzorg is een algemene voorziening.

Het knooppunt moet invulling gaan geven aan de actiepunten die genoemd staan bij de 4 V's in het spoorboekje.

De taakstelling van het Knooppunt Mantelzorg is tweeledig, namelijk het bieden van directe en indirecte ondersteuning.

De directe ondersteuning aan mantelzorgers betreft dan zaken zoals emotionele steun, praktische steun, lotgenotencontact, etc.

De indirecte taken bevinden zich op het gebied van voorlichting, bewustwording, netwerkontwikkeling, deskundigheidsbevordering en beleid signalering.

Beide taken hebben gemeen dat zij mogelijkheden geven om de samenwerking tussen diverse (zorg)organisaties, professionals en informele zorgverleners te versterken.

Het knooppunt mantelzorg zal het volgende gaan bieden:

- Werkt samen met diverse partners op basis gelijkwaardigheid met respect en aanvullend op elkaars kennis en kunde;
- informatie en advies;
- themabijeenkomsten (i.s.m. andere betrokken partijen);
- deskundigheidsbevordering professionals, mantelzorgers en ervaringsdeskundigen/zorgvrijwilligers;
- ontspanning;
- een luisterend oor & emotionele ondersteuning;
- hulp van de mantelzorgcoach (o.a. hulp bij regeltaken, informatie en advies);
- inzet van ervaringsdeskundigen en/of vrijwilligers;
- het opzetten van ontmoetingsplekken (gespreksgroepen laagdrempelig en dichtbij);
- een aanjaagfunctie bij de bewustwording van (zorg)professionals en de samenleving over mantelzorgers;
- Stimuleren van samenwerking/ netwerkontwikkeling formele- en informele zorgverleners;
- Makelen: het bij elkaar brengen van organisaties en het versterken van de ondersteunings-infrastructuur waarbij vraag en aanbod van zorgvrijwilligers optimaal wordt gematcht.
- Beleidssignalering en advisering over invulling van de basisfuncties voor mantelzorgers binnen de gemeente, het opzetten van nieuwe vormen van respijtzorg, scholing en/of ondersteuning van medewerkers in het Team voor Elkaar;

Rol Gemeente

De gemeente is als opdrachtgever en regisseur aan zet om tot realisatie van het spoorboekje Mantelzorg te komen. De gemeente is ook als regisseur verantwoordelijk voor de integraliteit in de uitvoering van de ondersteuning aan mantelzorgers in Brummen.

Rol Samenleving

De samenleving is zowel in de uitvoering van mantelzorgondersteuning als mantelzorg zelf aan zet. Zonder inwoners die zich als mantelzorg voor een naaste inzetten gaan we niet slagen in het realiseren van de doelstelling.

B. Inspanning: Ontmoetingsplekken

Doelstelling: *verbeteren van mogelijkheden voor langer zelfstandig wonen;
verminderen van het gebruik van individuele voorzieningen;
vergroten van de samenredzaamheid;
versterken van de eigen kracht van jongeren;
verbeteren van de gezondheid van inwoners;*

Onder ontmoeting verstaan we in Brummen: mogelijkheden voor Brummense inwoners om op een laagdrempelige wijze, in buurt of wijk, dichtbij de eigen leefomgeving samen te

komen met als doel het vergroten van het sociale netwerk, participatie en vaardigheden die nodig zijn om goed te kunnen functioneren in de samenleving.

Deze inspanning bestaat reeds in Brummen als algemene voorziening, maar we gaan deze uitbreiden en versterken door meer ontmoetingsplekken in te richten op wijk en buurt en kernniveau.

Hiertoe horen onder andere de volgende mogelijkheden:

- Inloop met activiteiten: ontmoetingsplek met laagdrempelige sociale, culturele, recreatieve activiteiten;
- Ontmoeten met collectief steunsysteem: ontmoetingsplek waar collectieve activiteiten geboden worden die tot doel hebben om vaardigheden te ontwikkelen. Bijvoorbeeld. samen koken en eten, hulp bij de administratie;

Uitgangspunten voor onze sociale infrastructuur van ontmoetingsplekken

- ontmoetingsplekken worden laagdrempelig, in wijk, kern of dorp, dichtbij de leefwereld van onze inwoner ingericht en vormgegeven;
- het aanbod van activiteiten en de openingstijden binnen de ontmoetingsplekken zijn gebaseerd op behoefteonderzoek onder inwoners;
- activiteiten en diensten zijn zoveel mogelijk voor alle bewoners uitnodigend en beschikbaar; de inclusieve gedachte⁴ is hierbij leidend;
- voor inwoners in onze wijken, kernen en dorpen functioneren de ontmoetingsplekken als een collectief steunsysteem, gedragen door de samenwerking tussen inwoners, particulieren, verenigingen, particulieren en maatschappelijke partners;
- in het kader van de efficiency is samenwerking met de inspanning dagbesteding wenselijk
- er wordt gestreefd iedereen naar vermogen een stapje verder te brengen, naar een zo groot mogelijke zelfstandigheid;
- voor de kwetsbare groepen geldt dat de ontmoetingsplek ook een betekenisvolle plek moet zijn met de veiligheid van een vangnet, wanneer het even niet lukt;
- door een efficiënte samenwerking van professionals, inwoners, verenigingen en vrijwilligers wordt een ruime openstelling gerealiseerd;
- inwonersinitiatieven, particuliere initiatieven en initiatieven van maatschappelijke partners in Brummen werken gelijkwaardig samen om tot een dekkende sociale infrastructuur van ontmoetingsplekken te realiseren;
- een op elkaar afgestemd vrijwilligersbeleid en vrijwilligersondersteuning binnen de ontmoetingsplekken wordt nagestreefd;
- de ontmoetingsplekken maken hun aanbod vindbaar op de website <http://www.samengoedvoorelkaar.nl>
- de ontmoetingsplekken stemmen hun aanbod op elkaar af;

Rol Gemeente

De gemeente is als opdrachtgever en regisseur aan zet om tot realisatie van een infrastructuur van ontmoetingsplekken, laagdrempelig, in wijk, kern of dorp, dichtbij de leefwereld van onze inwoner in Brummen te komen.

⁴ De gedachte achter "inclusie" is, dat er zo min mogelijk speciale voorzieningen nodig zouden moeten zijn voor speciale mensen. Alle systemen, de gehele openbare ruimte, het onderwijs, openbaar vervoer, het internet etc. moeten zo toegankelijk mogelijk zijn voor iedereen. Als iets goed is voor iemand met een beperking is het ook goed genoeg voor iemand zonder beperking, met gevolg dat iedereen kan meedoen.

De gemeente is als regisseur aan zet om kleinschalige lokale initiatiefnemers te ondersteunen in het aanbrengen van onderlinge samenhang en samenwerking;

Rol Samenleving

De samenleving is aan zet. We gaan uit van zelfinitiatief van inwoners bij het organiseren van ontmoetingsactiviteiten. Bij deelname aan activiteiten kom je als inwoner niet alleen maar “halen” maar breng je ook iets voor de mede-inwoner en draag je mede verantwoordelijkheid (wanneer dit kan!) voor het organiseren van activiteiten.

C. Inspanning: Informatie en advies

Doelstelling: *verbeteren van mogelijkheden voor langer zelfstandig wonen;
verminderen van het gebruik van individuele voorzieningen;
vergroten van de samenredzaamheid;
vergroten van de arbeidsparticipatie van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt;
versterken van de eigen kracht van jongeren;
verbeteren van de gezondheid van inwoners;*

Het juist en passend en vraaggericht inwoners voorzien van de juiste en passende informatie en advies is cruciaal voor het realiseren van alle doelstellingen.

Voor inwoners is er vanaf 01 januari 2016 één plek voor informatie en advies en deze is laagdrempelig en dichtbij onze inwoner georganiseerd.

In de nota ‘Doorontwikkeling van het Team Voor Elkaar’ is bepaald dat het Team Voor Elkaar vanaf 01 januari 2016 als algemene voorziening in Brummen verantwoordelijk is voor informatie en advies op het gehele brede terrein van zorg, welzijn en ondersteuning. Dit betekent zonder volledig te zijn dat inwoners voor vragen of advies over woningaanpassing en ondersteuning om zelfstandig te kunnen blijven wonen, schulden, mantelzorgondersteuning, opvoeden en opgroeien, jeugdzorg, vrijwilligerswerk, respijtzorg, begeleid wonen, arbeidsparticipatie, vervoer, dagbesteding, ontmoeting, ouderenondersteuning en inkomen terecht kan bij het team. Informatie en advies betekent niet: u vraagt, wij draaien. Want ook bij informatie en advies werkt het Team Voor Elkaar aan versterking van zelfredzaamheid en ontwikkeling van eigen kracht. Ook binnen deze functie hanteert het team het leefringen model. In het spoorboekje cliëntondersteuning (zie D.) is opgenomen hoe we in Brummen de informatie en adviesfunctie gaan versterken.

Rol Gemeente

De gemeente is als opdrachtgever aan het Team Voor Elkaar en regisseur aan zet mede om tot realisatie van het spoorboekje cliëntondersteuning te komen.

Het Team Voor Elkaar is binnen de gemeentelijke organisatie aan zet in de uitvoering

Rol Samenleving

De samenleving is beperkt aan zet. Via buurtkanaal.nl (de buurtmarktplaats van de gemeente Brummen) is de samenleving gefaciliteerd om zelf informatie met elkaar te delen.

D. Inspanning: Cliëntondersteuning

Doelstelling: *verminderen van het gebruik van individuele voorzieningen;
vergroten van de samenredzaamheid;
vergroten van de arbeidsparticipatie van inwoners met een
afstand tot de arbeidsmarkt;
versterken van de eigen kracht van jongeren;
verbeteren van de gezondheid van inwoners*

Met de invoering van de nieuwe Jeugdwet, de nieuwe Participatiewet en de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning heeft de gemeente Brummen een veel grotere rol en verantwoordelijkheid dan voorheen. De gemeente Brummen heeft de verantwoordelijkheid voor de totale ondersteuning van kwetsbare burgers bij hun zelfredzaamheid, samenredzaamheid en hun maatschappelijke participatie. Om de positie van inwoners te versterken, heeft de gemeente Brummen in de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 de wettelijke opdracht om voor alle inwoners de functie van cliëntondersteuning in te richten. De functie cliëntondersteuning is uitgebreid qua inhoud en reikwijdte ten opzichte van de functie zoals die was beschreven in de oude Wet maatschappelijke ondersteuning 2007.

Onder cliëntondersteuning verstaan we in Brummen formele (beroepskrachten) en informele ondersteuning (door vrijwilligers), individueel en groepsgewijs, met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventie zorg, zorg, jeugdzorg, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen. De onafhankelijke cliëntondersteuning dient kosteloos beschikbaar te zijn voor alle doelgroepen.

Cliëntondersteuning is in Brummen en algemene voorziening.

Binnen de functie cliëntondersteuning onderscheiden we vijf onderdelen:

- a. informatie en advies;
- b. vraagverheldering en adressering naar passende vormen van ondersteuning;
- c. kortdurende algemene cliëntondersteuning;
- d. specialistische, intensieve en langdurige cliëntondersteuning
- e. onafhankelijke cliëntondersteuning

Om goed in invulling te geven aan deze nieuwe taak is een spoorboekje cliëntondersteuning ontwikkeld.

De eerder genoemde 5 onderdelen zijn in 5 sporen in het spoorboekje uitgewerkt en van concrete acties voorzien.

Enkele belangrijke acties in het spoorboekje zijn:

- inlooppreekuren van het TVE in de kleine kernen;
- Inlooppreekuren samen met wijkverpleegkundigen;
- Een "bewaar" informatiekraant Zorg en Ondersteuning voor inwoners in Brummen in december 2016;
- Integraal plan van aanpak "Versterking samenwerking Team Voor Elkaar met zorgverzekeraar, huisarts, praktijkondersteuners en wijkverpleegkundigen";
- Versterking website <http://www.samengoedvoorelkaar.nl>, ontwikkeling van fol-

- ders en andere communicatiemiddelen;
- Ontwikkeling van breder aanbod van intensievere, specialistische en langdurigere cliëntondersteuning;
- Versterking van de specialistische cliëntondersteuning aan statushouders;
- Sensor Dag en Nacht een luisterend oor
- Plan van aanpak onafhankelijke cliëntondersteuning

E. Inspanning: Sociaal culturele, educatieve en recreatieve activiteiten

Doelstelling: *verbeteren van mogelijkheden voor langer zelfstandig wonen;
verminderen van het gebruik van individuele voorzieningen;
vergroten van de samenredzaamheid;
versterken van de eigen kracht van jongeren;
verbeteren van de gezondheid van inwoners;*

Door deelname aan sociaal, culturele, educatieve en recreatieve activiteiten kunnen inwoners zich onder andere ontwikkelen, sociale verbanden (leren) aangaan, bewegen, elkaar ontmoeten, ontstaat er meer onderlinge samenhang.

Primair worden in Brummen sociaal, culturele, educatieve en recreatieve activiteiten binnen de ontmoetingsplekken georganiseerd. Dit is echter niet voor alle activiteiten mogelijk. Deze activiteiten worden dan op dorpsniveau in Eerbeek en Brummen georganiseerd.

Uitgangspunten voor Sociaal culturele, educatieve en recreatieve activiteiten

- het aanbod van activiteiten is gebaseerd op behoefteonderzoek onder inwoners;
- activiteiten zijn zoveel mogelijk voor alle bewoners uitnodigend en beschikbaar;
- door een efficiënte samenwerking van professionals, inwoners, verenigingen en vrijwilligers wordt een ruim passend aanbod gerealiseerd;
- Vrijwilligers binnen de sociaal culturele en recreatieve voorzieningen worden passend ondersteund;
- inwonersinitiatieven, particuliere initiatieven en initiatieven van maatschappelijke partners in Brummen werken gelijkwaardig samen bij de vormgeving en inrichting van sociaal culturele, educatieve en recreatieve activiteiten
- de sociaal culturele, educatieve en recreatieve activiteiten zijn vindbaar op de website <http://www.samengoedvoorelkaar.nl>;

Rol Gemeente

De gemeente is als opdrachtgever en regisseur aan zet om tot realisatie van een infrastructuur van sociaal culturele, educatieve en recreatieve activiteiten in Brummen te komen.

De gemeente is als regisseur aan zet om kleinschalige lokale initiatiefnemers te ondersteunen in het aanbrengen van onderlinge samenhang. De gemeente heeft een faciliterende rol richting kleinschalige lokale initiatiefnemers bij het “regelen” van dingen door coördinatie facilitering en samenwerking te gaan organiseren.

Rol Samenleving

De samenleving is aan zet. Het is mede aan inwoners om samen met elkaar sociaal, culture-

le, educatieve en recreatieve activiteiten te organiseren. We gaan uit van zelfinitiatief van inwoners bij het organiseren van ontmoetingsactiviteiten. Bij deelname aan activiteiten kom je als inwoner niet alleen maar “halen” maar “breng” je ook iets voor je mede-inwoner en draag je mede verantwoordelijkheid (wanneer dit kan!) voor het organiseren van activiteiten. De samenleving is ook deels verantwoordelijk voor de dekkende financiering van de activiteiten..

F. Inspanning: Dagbestedingsactiviteiten

Doelstelling: *verbeteren van mogelijkheden voor langer zelfstandig wonen; verminderen van het gebruik van individuele voorzieningen; verbeteren van de gezondheid van inwoners;*

Onder dagbesteding verstaan we de ondersteuning die geboden wordt aan kwetsbare doelgroepen in volgende vorm:

- Arbeidsmatige dagbesteding met als doelstelling het aanbrenge van ritme en structuur in de dag. Wij denken hierbij aan verschillende doelgroepen zoals: ouderen met somatische en psychosomatische problemen, mensen met psychiatrische problemen of verstandelijke of lichamelijke beperkingen en cliënten met niet aangeboren hersenletsel.
- Dagprogramma met als doelstelling het aanbrenge van ritme en structuur in de dag, het onderhouden van de zelfregie, het verminderen van het sociaal isolement en zo mogelijk een verlichting bieden aan de mantelzorger (respitzorg).

Deze activiteiten bestaan reeds in Brummen als algemene voorziening, maar we gaan deze uitbreiden en versterken door meer dagbestedingsactiviteiten in te organiseren op wijk en buurt en kernniveau.

Uitgangspunten voor onze sociale infrastructuur van dagbestedingsactiviteiten

- Dagbesteding wordt laagdrempelig, in wijk, kern of dorp, dichtbij de leefwereld van onze inwoner ingericht en vormgegeven;
- Als richtlijn geldt 4 dagdelen per persoon per week. Voor individuele inwoners is een ruimere deelname aan activiteiten mogelijk;
- het aanbod van activiteiten en de openingstijden van de dagbesteding is gebaseerd op behoefteonderzoek onder inwoners;
- activiteiten en diensten binnen de dagbesteding zijn zoveel mogelijk voor alle bewoners uitnodigend en beschikbaar; de inclusieve gedachte⁵ is hierbij leidend;
- In het kader van de efficiency is samenwerking op de functie ontmoeting (zie B) wenselijk;
- voor inwoners in onze wijken, kernen en dorpen functioneert de dagbesteding in samenhang met de ontmoetingsplekken als een collectief steunsysteem, gedragen door de samenwerking tussen inwoners, verenigingen, particulieren en maatschappelijke partners;

⁵ De gedachte achter “inclusie” is, dat er zo min mogelijk speciale voorzieningen nodig zouden moeten zijn voor speciale mensen. Alle systemen, de gehele openbare ruimte, het onderwijs, openbaar vervoer, het internet etc. moeten zo toegankelijk mogelijk zijn voor iedereen. Als iets goed is voor iemand met een beperking is het ook goed genoeg voor iemand zonder beperking, met gevolg dat iedereen kan meedoen.

- er wordt gestreefd iedereen naar vermogen een stapje verder te brengen, naar een zo groot mogelijke zelfstandigheid;
- door een efficiënte samenwerking van professionals, inwoners, verenigingen en vrijwilligers wordt een ruime openstelling gerealiseerd;
- inwonersinitiatieven, particuliere initiatieven en initiatieven van maatschappelijke partners in Brummen werken gelijkwaardig samen om tot een dekkende sociale infrastructuur van dagbesteding in Brummen te komen;
- een op elkaar afgestemd vrijwilligersbeleid en vrijwilligersondersteuning binnen de dagbesteding wordt nagestreefd;
- de initiatiefnemers en aanbieders van dagbesteding maken hun aanbod vindbaar op de website <http://www.samengoedvoorelkaar.nl>;

Rol Gemeente

De gemeente is als opdrachtgever en regisseur aan zet om tot realisatie van een infrastructuur van sociaal culturele, educatieve en recreatieve activiteiten in Brummen te komen.

De gemeente is als regisseur aan zet om kleinschalige lokale initiatiefnemers te ondersteunen in het aanbrengen van onderlinge samenhang en samenwerking.

De gemeente heeft een faciliterende rol richting kleinschalige lokale initiatiefnemers bij het “regelen” van dingen door coördinatie, facilitering en samenwerking te gaan organiseren.

Rol Samenleving

De samenleving is aan zet voor de uitvoering. Het is mede aan inwoners (wanneer een inwoner daartoe in staat is) om samen met elkaar activiteiten te organiseren. Bij deelname aan activiteiten kom je als inwoner met een lichte beperking niet alleen maar “halen” maar “breng” je ook iets voor je mede-inwoner en draag je mede verantwoordelijkheid (wanneer dit kan!) voor het organiseren van activiteiten. Hiermee stimuleren we mede het ontwikkelen van eigen kracht en het ontwikkelen van Talenten.

G. Inspanning: Ondersteuning van vrijwilligers

Doelstelling: *verbeteren van mogelijkheden voor langer zelfstandig wonen;
verminderen van het gebruik van individuele voorzieningen;
vergroten van de samenredzaamheid;
versterken van de eigen kracht van jongeren
verbeteren van de gezondheid van inwoners;*

De Wet maatschappelijke ondersteuning geeft gemeenten als taak om vrijwilligerswerk te bevorderen en te ondersteunen en oog te hebben voor de verschillende categorieën van vrijwilligers. Dit betekent dat vrijwilligers, zorgvrijwilligers, sportverenigingen, natuurverenigingen, cultuurverenigingen, kerken, vrijwillige zorgorganisaties op passende ondersteuning moeten kunnen rekenen bij het uitoefenen van hun vrijwilligerswerk.

Vrijwilligersondersteuning in Brummen is een algemene voorziening.

De ondersteuning van vrijwilligers is in Brummen onvoldoende ontwikkeld.

Spoorboekje vrijwilligersondersteuning

Naar voorbeeld van het Mantelzorgzorgspoorboekje ontwikkelen we in 2016 een spoor-

boekje vrijwilligersondersteuning richten we een Knooppunt Vrijwilligers in. Hierbij opgemerkt dat ook het Knooppunt Mantelzorg zorg zal dragen voor werving en begeleiding van zorgvrijwilligers die specifiek de doelgroep mantelzorgers kunnen ondersteunen. Het knooppunt Mantelzorg zal actief de samenwerking en verbinding gaan opzoeken met andere partners die met zorgvrijwilligers werken.

Knooppunt Vrijwilligers

De taakstelling van het Knooppunt Vrijwilligers zal tweeledig zijn, namelijk het bieden van directe en indirecte ondersteuning.

De directe ondersteuning aan vrijwilligers is gericht op de actieve ondersteuning van vrijwilligers en het bieden van praktische steun.

De directe steun aan vrijwilligersorganisaties betreft de organisaties zodanig toe rusten dat zij nieuwe vrijwilligers kunnen opvangen en begeleiden.

De indirecte taken betreffen de centrale matching tussen vraag en vrijwilligersaanbod, de herkenbare profilering van het vrijwilligerswerk in Brummen, het stimuleren van netwerkvorming en kennisdeling tussen vrijwilligersorganisaties en de organisatie jaarlijkse vrijwilligersprijs in Brummen.

Rol Gemeente

De gemeente is als opdrachtgever en regisseur aan zet om tot opstellen en realisatie van het spoorboekje vrijwilligersondersteuning te komen. De gemeente is ook als regisseur verantwoordelijk voor de integraliteit in de uitvoering van de vrijwilligersondersteuning in Brummen.

Rol Samenleving

De samenleving is zowel in de uitvoering van vrijwilligersondersteuning als vrijwilliger zelf aan zet. Zonder inwoners die zich als vrijwilliger voor een andere inwoner inzetten gaan we niet slagen in het realiseren van de doelstelling.

H. Inspanning: Ondersteuning van ouderen

Doelstelling: *verbeteren van mogelijkheden voor langer zelfstandig wonen;
verminderen van het gebruik van individuele voorzieningen;
vergroten van de samenredzaamheid;
verbeteren van de gezondheid van inwoners;*

Het belang en de noodzaak van een goede ondersteuning aan oudere inwoners is gedetailleerd in het beleidsplan maatschappelijke ondersteuning beschreven. Deze gaan we hier niet herhalen. We draaien er in deze visie niet om heen: ondanks alle goed bedoelingen we doen het tot nu niet goed. We weten onvoldoende welke ondersteuning onze inwoners nodig hebben, waar hun vraag ligt en we doen daardoor te weinig en bieden onvoldoende ondersteuning. Er is dus nader onderzoek nodig en er is actie nodig.

Onderzoek

Samen met de GGD Noord-Oost Gelderland is er een gebiedsanalyse voor de gemeente Brummen in ontwikkeling. Deze gebiedsanalyse gaat inzicht geven in de gezondheid en

zorgbehoefte van de inwoners per kern. .Op basis van deze gebiedsanalyse kunnen tot een aanpak ouderenondersteuning komen. Een aanpak ouderenondersteuning alleen is niet voldoende. In hoofdstuk 9 hebben we met reden een programma van eisen voor “wonen” geformuleerd. Dit vraagt daarom om een integrale aanpak ouderen en gezond leven en wonen in Brummen⁶.

Aanpak ouderenondersteuning

De gemeente neemt op basis van de gebiedsanalyse regie voor de realisatie een integrale aanpak ouderenondersteuning in samenwerking met ouderenbonden, maatschappelijke partners, woningcorporaties, aanbieders van zorg, zorgverzekeraar, huisartsen en wijkverpleegkundigen.

In deze aanpak komt het thema eenzaamheid in ieder geval aan de orde.

De eenzaamheid onder ouderen is een groeiende zorg. Uit landelijk onderzoek blijkt dat de eenzaamheid onder ouderen toeneemt. De bestrijding van een eenzaamheid onder ouderen in Brummen vraagt om een meervoudige aanpak die in we alleen in samenwerking met ouderenbonden, ouderenadviseurs, maatschappelijke partners, woningcorporaties, aanbieders van zorg, zorgverzekeraar, huisartsen, wijkverpleegkundigen en ziekenhuizen kunnen realiseren.

We gaan onderzoeken of we als gemeente binnen de huishoudelijke hulp die we bieden er meer aandacht kan zijn voor het sociale gesprek en signalering door de huishoudelijke hulp.

We gaan onderzoeken hoe we meer ouderen kunnen gaan bereiken via onze laagdrempelige ontmoetingsplekken en dagbesteding.

De vrijwillige ouderenadviseurs die ouderen thuis bezoeken met informatie en advies kunnen een belangrijke rol vervullen. Voorwaarde is wel dat wij deze vrijwilligers door een professional goed en adequaat worden ondersteund en begeleid.

De wijkverpleegkundigen in Brummen hebben een cruciale rol vanwege hun signaleringstaak en de verbindende functie die ze vervullen tussen de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Wet langdurige zorg. We zijn gestart met het gezamenlijk overleggen tussen Team Voor Elkaar en de wijkverpleegkundigen en het samen houden van gesprekken en gaan de samenwerking in 2016 verder versterken.

Integrale aanpak ouderen: leven en wonen in Brummen⁷

De gemeente neemt de regie voor de realisatie een integrale aanpak ouderen worden en leven en wonen in Brummen in samenwerking met ouderenbonden, maatschappelijke partners, woningcorporaties, ondernemers, aanbieders van zorg, zorgverzekeraar, huisartsen en wijkverpleegkundigen.

Geheugensteunpunt

De problematiek dementie vraagt in Brummen meer en meer aandacht.

Met oog op het steeds ouder worden van onze inwoners zal de komende jaren de ondersteuning rondom dementie via algemene voorzieningen in Brummen een belangrijk speerpunt van beleid zijn. In november 2015 is het Geheugensteunpunt in Brummen met provinciale financiering geopend. Het Geheugensteunpunt is een laagdrempelige voorziening

⁶ Werktitel

⁷ Werktitel

voor iedereen die vragen heeft over dementie of tegen problemen aanloopt. Het Geheugensteunpunt biedt informatie, wijst de weg en biedt begeleiding rondom dementie. Op dit moment is het geheugensteunpunt centraal georganiseerd in de gemeente Brummen. Wanneer bij evaluatie van het geheugensteunpunt blijkt dat voortzetting als algemene voorziening gewenst is, is voorwaarde dat de activiteiten van het geheugensteunpunt meer dichtbij, in buurt, wijk en dorp georganiseerd worden..

BALM (Brummens Actief Leven Model)

Het BALM project wordt al sinds enkele jaren in de gemeente uitgevoerd. Het project heeft twee doelen: in de eerste plaats bevorderen dat een zo groot mogelijke groep senioren (55+) die onvoldoende beweegt, meer gaat bewegen. Er wordt naar gestreefd om 20% van de sportief niet actieve senioren te bereiken. In de tweede plaats streven we naar gedragsbehoud bij senioren die sportief actief zijn geworden via het BALM project. Het BALM project wordt uitgevoerd in Brummen en Eerbeek, door de buurtsportcoaches. Het BALM-project is een algemene voorziening in Brummen.

Rol Gemeente

De gemeente is als opdrachtgever en als regisseur aan zet om tot realisatie van “Aanpak ouderenondersteuning” en “Integrale aanpak ouderen, leven en wonen in Brummen” te komen. De gemeente is ook als regisseur verantwoordelijk voor de integraliteit in de uitvoering in Brummen.

Rol Samenleving

De samenleving is aan zet want een “Aanpak ouderenondersteuning” en “Integrale aanpak ouderen: leven en wonen in Brummen” is alleen realiseerbaar wanneer we het als gemeente en samenleving samen doen,

I. Inspanning: Preventieactiviteiten jeugd

Doelstelling: *verminderen van het gebruik van individuele voorzieningen;
vergroten van de samenredzaamheid;
versterken van de eigen kracht van jongeren
verbeteren van de gezondheid van inwoners;*

De gemeente Brummen wil dat ieder kind in een gezonde en veilige omgeving kan opgroeien en zo zelfstandig mogelijk kan mee doen in de samenleving. Ouders zijn primair zelf verantwoordelijk voor een positieve en gezonde ontwikkeling van hun kinderen. In het Lokaal beleidsplan jeugdhulp Gemeente Brummen is geconstateerd dat een goede preventieve jeugdzorg van cruciaal belang is om problemen bij jeugd te voorkomen en om het gebruik van de individuele voorzieningen te verminderen. In Brummen moeten we daarom extra inzetten op preventie, vroegsignalering en lichte vormen van ondersteuning en zorg ter voorkoming van zwaardere vormen van jeugdzorg.

In Brummen zijn er enkele preventieve jeugdactiviteiten in uitvoering zoals: het project Family Focus en het project Samen Opvoeden, de KIES-training⁸, het opvoedadvies- en consultatiebureau en de inloopsprekuren van jeugdverpleegkundigen op scholen. De huidige preventieve activiteiten in Brummen gaan we onder de loep nemen, wat werkt behouden we en daarnaast zullen we nieuwe activiteiten en initiatieven gaan ontwikkelen. Uitgangspunt voor de nieuwe activiteiten en initiatieven is dat ze gericht moeten zijn op het versterken van het opvoedkundig klimaat in wijken en buurten, op scholen en binnen bestaande voorzieningen zoals de kinderopvang en peuterspeelzalen in de gemeente Brummen. In Brummen is positief opvoeden en oplossingsgericht denken het uitgangspunt. We willen ruimte bieden voor vernieuwende (inwoners)initiatieven die de gemeenschap in Brummen versterken stimuleren en steunen. In Brummen zal nog meer dan nu t via het sport-, gezondheids- en alcoholmatigingsbeleid moeten worden ingezet op preventie. Het kan en moet beter in Brummen. Het zal een forse inspanning vragen maar de noodzaak is daar. De transformatie bij aanbieders van jeugdzorg is dankzij een gezamenlijke inspanning van gemeente en aanbieders gaande en deze kan alleen succesvol tot stand komen wanneer we als gemeente Brummen een preventief jeugdbeleid succesvol en innovatief realiseren en in uitvoering hebben. Daarom wordt er met extra inspanning vanuit de gemeente in 2016 een spoorboekje preventie jeugd ontwikkeld in samenwerking met onder andere Team Voor Elkaar, inwoners, onderwijs, aanbieders, speciaal onderwijs, huisartsen. Er zal verbinding gerealiseerd worden met de jeugd- en jongerenactiviteiten in Brummen. Hiermee realiseren we een integrale aanpak van de preventie jeugd in de gemeente Brummen.

Rol Gemeente

De gemeente is opdrachtgever en als regisseur aan zet om tot de totstandkoming van het spoorboekje preventie jeugd en de realisatie van de acties uit het spoorboekje preventie jeugd te komen.

Rol Samenleving

De samenleving is aan zet want de uitvoering van het spoorboekje preventie jeugdzorg is alleen realiseerbaar wanneer we het als gemeente en samenleving samen doen.

J. Inspanning: Activiteiten voor jeugd en jongeren

Doelstelling: *versterken van de eigen kracht van jongeren
vergroten van de samenredzaamheid;;*

De gemeente Brummen heeft in samenwerking met Stichting Welzijn Brummen (SWB) in maart 2015 een nieuw en vernieuwend jeugd en jongerenbeleid vastgesteld. Daarom beperken wij ons tekstueel in deze visie

Op basis van 7 thema's is het jeugd en jongerenbeleid ingericht:

- a) Omgeving en opgroeien: aantrekkelijk en leefbaar maken van de fysieke leefomgeving (ruimte om te spelen en elkaar te ontmoeten)

⁸ KIES (Kinderen In een EchtscheidingsSituatie) is een trainingsprogramma voor kinderen en jongeren, gericht op het verwerken van een scheiding en het omgaan met de nieuwe situatie. De kinderen vinden herkenning, steun en tips bij leeftijdsgenoten uit de eigen omgeving.

- b) Stimuleren maatschappelijk betrokkenheid (ruimte om talent te ontwikkelen, ontplooiën, vrijwilligerswerk)
- c) Sport (ruimte om te bewegen, te presteren en elkaar te ontmoeten)
- d) Volkshuisvesting (ruimte om te wonen)
- e) Veiligheid (ruimte om te experimenteren)
- f) Arbeid (ruimte om te participeren)
- g) Onderwijs (ruimte om te leren)
- h) Zorg (ruimte voor ondersteuning)

Algemene voorzieningen in Brummen zijn conform de beleidsnota jeugd en jongerenbeleid de volgende activiteiten:

- a) Jongeren Ontmoeting Centra
- b) JOGG (Jongeren Op gezond Gewicht)
- c) Jeugd en jongerenwerk in verbinding met de samenleving
- d) Activiteiten gericht op jeugd en jongeren
- e) Kindervakantie activiteiten

Rol Gemeente

De gemeente is opdrachtgever en als regisseur aan zet om de integraliteit in de uitvoering van jeugd en jongerenactiviteiten conform vastgesteld beleid te bewaken.

Rol Samenleving

De samenleving is in de uitvoering aan zet. Het is mede aan jongeren om zelf activiteiten te organiseren. Bij deelname aan activiteiten kom je als jongere niet alleen maar “halen” maar “breng” je ook iets, ben je mede verantwoordelijk voor het organiseren van activiteiten.

K. Inspanning: Activiteiten gericht op ondersteuning van inwonerinitiatieven

Doelstelling: *vergroten van de samenredzaamheid;;*

Deze activiteiten hebben als doel de zelfwerkzaamheid en medeverantwoordelijkheid van inwoners bij de invulling van hun woon- en leefomgeving te versterken. Tevens is het doel om de informele netwerken in Brummen te versterken. Voorwaardelijk is verschillende partijen samenwerken en zich met name richten op:

- de bewustmaking van inwoners van de mogelijkheden om hun eigen woon- en leefsituatie te verbeteren;
- het vergroten van de maatschappelijke vaardigheden van inwoners en groepen inwoners;
- het versterken van de zelfwerkzaamheid en het eigen initiatief;
- het stimuleren van het debat over tekorten in de woon- en leefsituatie;
- het ondersteunen van initiatieven van actieve inwoners;
- het bevorderen van medeverantwoordelijkheid van inwoners voor hun eigen leefsituatie;
- het verbeteren van betrekkingen tussen individuele inwoners en buurt en wijkgenoten;

- het bevorderen van overleg en samenwerking tussen buurt- & wijkgenoten en organisaties & instellingen

Rol Gemeente

De gemeente is opdrachtgever en als regisseur aan zet om de integraliteit en samenwerking in de uitvoering van activiteiten conform vastgesteld beleid te bewaken.

Rol Samenleving

De samenleving is aan zet. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties kunnen en willen veel vraagstukken zelf oplossen. We willen dan ook ruimte geven aan een samenleving die meer zelf wil oppakken.

L. *Inspanning:* **Activiteiten gericht op arbeidsmatig actief zijn (geen dagbesteding)**

Doelstelling: *vergroten van de arbeidsparticipatie van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt;*

In Brummen zijn er veel inwoners met en zonder uitkering die niet maatschappelijke participeren door arbeidsmatig actief en werkzaam te zijn.

De ondersteuningsvraag van deze inwoner richt zich niet op dagbesteding, maar op werkzaam zijn. Activiteiten en voorzieningen voor deze doelgroep zijn beperkt beschikbaar in Brummen.

Binnen het project Buurtklus vinden een aantal inwoners aansluiting.

De vorming van een Leer & Werk Centrum in Brummen is in samenwerking met Philadelphia in onderzoek en kan bijdragen aan de ondersteuningsvraag van inwoners. Binnen het onderzoek naar het Leer & Werk Centrum zullen we de mogelijkheid voor het creëren van activiteiten gericht op arbeidsmatig actief zijn (geen dagbesteding) meenemen.

In samenwerking met de nieuwe kleinschalige aanbieders van dagbesteding en ontmoeting gaan we arbeidsmatige werkplekken ontwikkelen voor inwoners die daar behoefte aan hebben. In samenwerking met lokale ondernemers (groot en klein) gaan we investeren en het realiseren van werkervaringsplaatsen en arbeidsmatige werkplekken, ook voor niet uitkeringsgerechtigden. We bewaken daarbij verdringing van betaalde arbeid.

Andere activiteiten gericht op werk, re-integratie en beschut werken zijn onderdeel van de participatiewetverordening zoals deze is vastgesteld door de Raad.

Rol Gemeente

De gemeente is opdrachtgever en als regisseur aan zet om tot de totstandkoming van activiteiten gericht op arbeidsmatig actief zijn (geen dagbesteding) te komen.

Rol Samenleving

De samenleving is aan zet want de arbeidsmatige activiteiten zullen vooral in de samenleving tot stand gebracht moeten worden.

M. Inspanning: Activiteiten gericht op taalvaardigheid en bestrijding taalachterstand

Doelstelling: *verminderen van het gebruik van individuele voorzieningen;
vergroten van de samenredzaamheid;
vergroten van de arbeidsparticipatie van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt;
versterken van de eigen kracht van jongeren;
verbeteren van de gezondheid van inwoners*

Laaggeletterden

Uit onderzoek blijkt dat tussen de 12 % en de 15 % van de Brummense inwoners laaggeletterd is. Onderzoek van de Rekenkamer van april 2016 laat zien dat dit percentage waarschijnlijk nog veel hoger is. Laaggeletterdheid maakt mensen onnodig kwetsbaar en zorgt vaak voor schaamte, een slechtere gezondheid en minder kansen op de arbeidsmarkt. Veel van deze inwoners kunnen bijvoorbeeld geen bijsluiters van medicijnen lezen of zijn niet in staat een sollicitatiebrief te schrijven.

Met een betere taalbeheersing zouden zij minder moeite hebben om een baan te vinden en daardoor minder lang van een uitkering afhankelijk zijn.

Zij zouden dan zelf eenvoudige kinderboeken aan hun eigen kinderen of kleinkinderen kunnen voorlezen, en veel beter digitaal uit de voeten kunnen.

Bestrijding Taalachterstand

Het Rijk heeft een actieprogramma ‘Tel mee met Taal’ opgesteld. De hoofdboodschap van het landelijke Actieprogramma ‘Tel mee met Taal’ luidt: “Geen enkel kind mag meer opgroeien in een taalarme omgeving en mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en communiceren moeten in het hele land terecht kunnen voor taalscholing.”

Taalhuis Brummen

In samenwerking met de bibliotheek Brummen-Voorst gaan we in 2016 een Taalhuis Brummen inrichten om de bestrijding van laaggeletterden aan te pakken en om aan te sluiten bij het actieprogramma ‘Tel mee met Taal’.

We ontwikkelen binnen het Taalhuis activiteiten gericht op bestrijding laaggeletterden en bestrijding taalachterstand voor zo ver deze activiteiten elders niet aanwezig zijn.

Specifiek besteden we aandacht aan de ouders van de doelgroep voorschoolse educatie om via het Taalhuis hun kennis en beheersing van de Nederlandse taal te verbeteren. Dit heeft op de doelgroep kinderen op een VVE- traject een positieve invloed.

Daarom zetten we de VoorleesExpress⁹ als onderdeel binnen het Taalhuis voort. Het Taalhuis en de activiteiten zijn een algemene voorziening in Brummen.

Het Taalhuis is in de eerste plaats een taalloket waar mensen die moeite hebben met taalvaardigheden of digitale vaardigheden kunnen binnenlopen en advies krijgen.

⁹ De VoorleesExpress stimuleert de taalontwikkeling van kinderen en verrijkt de taalomgeving thuis. Twintig weken lang komt een vrijwilliger thuis bij een gezin met kinderen van 2 tot en met 8 jaar voorlezen. Het gaat hierbij om kinderen die moeite hebben met de Nederlandse taal en opgroeien in een taalarme thuisomgeving

Een aanwezige taalcoördinator beschikt over het overzicht van alle onderwijsmogelijkheden in de gemeente Brummen (zowel formeel als non formeel) op het gebied van taal en digitale vaardigheden.

De taalcoördinator kan de inwoner doorverwijzen naar een passend aanbod intern binnen het Taalhuis, bij een partner (formeel of non-formeel) of koppelen aan een vrijwilliger. Het Taalhuis is daarnaast een laagdrempelige ontmoetingsplek, waar laaggeletterde volwassenen en/of inburgeraars of digibeten en vrijwilligers elkaar kunnen ontmoeten in een ontspannen setting met als doel te oefenen met het lezen, schrijven, spreken en luisteren of zich te bekwamen in digitale vaardigheden.

Taalcoaches statushouders

Door wijziging van het Rijksbeleid zijn statushouders die in Brummen komen wonen zelf verantwoordelijk geworden voor de inburgering en het leren van de Nederlandse taal. Als gemeente constateren we dat deze nieuwkomers veel beter maatschappelijk kunnen deelnemen aan de samenleving wanneer ze eerder en beter de taal leren spreken en met mede Brummenaren in aanraking en mee in gesprek komen. Het succesvolle project Taalcoaches zal daarom ook worden voorgezet als onderdeel van het Taalhuis¹⁰.

Rol Gemeente

De gemeente is opdrachtgever en als regisseur aan zet om tot de totstandkoming van sluitend integraal aanbod van activiteiten gericht op taalvaardigheid en bestrijding taalachterstand te komen.

Rol Samenleving

De samenleving is aan zet want de activiteiten gericht op taalvaardigheid en bestrijding taalachterstand zullen vooral vanuit de samenleving tot stand gebracht moeten worden.

N. Inspanning: Activiteiten gericht op de leefbaarheid en samenhang in buurt & wijk

Doelstelling: *verminderen van het gebruik van individuele voorzieningen;
vergroten van de samenredzaamheid;
vergroten van de arbeidsparticipatie van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt;
versterken van de eigen kracht van jongeren;
verbeteren van de gezondheid van inwoners*

De leefbaarheid en samenhang in buurten en wijken in Brummen is voorwaardelijk om in Brummen de samenredzaamheid te vergroten.

Bij bijdrage van leefbaarheid en samenhang in buurt en wijk aan de andere doelstellingen is in veel landelijk onderzoek gedetailleerd beschreven.

¹⁰ Het onderdeel zijn van het Taalhuis betekent niet dat de huidige uitvoering door SWB nu ter discussie staat.

Vanaf 01 januari 2015 kennen we een Brummen een nieuwe functie samenlevingsopbouw. Samenlevingsopbouw in Brummen heeft als doel de zelfwerkzaamheid en medeverantwoordelijkheid van inwoners bij de invulling van hun woon- en leefomgeving te versterken. In Brummen zijn inwoners primair verantwoordelijk voor de leefbaarheid en samenhang in eigen buurt en wijk. Vanuit professionals en vrijwilligers ondersteunen we onze inwoners richting meer zelfwerkzaamheid en medeverantwoordelijkheid. De ondersteuning naar meer zelfwerkzaamheid en medeverantwoordelijkheid is in Brummen een algemene voorziening.

Buurtkanaal

In september 2015 is www.buurtkanaal.nl gefinancierd en ondersteund door de gemeente gelanceerd. Stichting Welzijn Brummen (SWB) voert buurtkanaal uit in opdracht van de gemeente Brummen. Op buurtkanaal kunnen inwoners, verenigingen en organisaties in een buurt of wijk meer met elkaar in contact komen en met elkaar delen wat er allemaal in hun buurt gebeurt. Binnen buurtkanaal zijn zogenaamde buurtverbinders werkzaam. Deze vrijwilligers verbinden buurtgenoten aan activiteiten en initiatieven die in de eigen buurt ontstaan en samen ontwikkeld kunnen gaan worden.

In juli 2016 evalueren we Buurtkanaal en zijn voornemens om de website buurtkanaal aan onze inwoners en buurtverbinders over te dragen.

Rol Gemeente

De gemeente is opdrachtgever en als regisseur aan zet om de leefbaarheid en samenhang in buurt en wijk te versterken.

Rol Samenleving

De samenleving is aan zet. inwoners zijn primair verantwoordelijk voor de leefbaarheid en samenhang in eigen buurt en wijk. Vanuit professionals en vrijwilligers worden onze inwoners vanuit maatschappelijke partners en wijk en dorpsraden richting meer zelfwerkzaamheid en medeverantwoordelijkheid ondersteund.

O. Inspanning: **Activiteiten gericht op de bestrijding van eenzaamheid bij inwoners met een lichamelijke en/of geestelijke beperking en inwoners met een geestelijke gezondheidsziekte.**

Doelstelling: *verminderen van het gebruik van individuele voorzieningen;
vergroten van de samenredzaamheid;
vergroten van de arbeidsparticipatie van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt;
versterken van de eigen kracht van jongeren;
verbeteren van de gezondheid van inwoners*

In Brummen hanteren we de volgende definitie van eenzaamheid:
“het subjectief ervaren van een onplezierig of ontoelaatbaar gemis aan (kwaliteit van) bepaalde sociale relaties”

Het kan dus zijn dat het aantal contacten dat een inwoner heeft met andere mensen gerin-

ger is dan men wenst. Het kan ook zijn dat de kwaliteit van de gerealiseerde relaties achterblijft bij de wensen. Als oorzaken van eenzaamheid zijn vaak aan de orde zowel persoonlijke factoren (levensgebeurtenissen, gezondheid, competenties en vaardigheden) als maatschappelijke factoren (het ontbreken van geld of andere middelen, zoals een goede woning) die de kans op eenzaamheid verhogen. Eenzaamheid is een negatieve ervaring voor die inwoner die zich eenzaam voelt

Ook heeft eenzaamheid gevolgen voor de samenleving, zoals een gevaar voor gedragsproblemen, gezondheidsrisico's en ineffectieve/inefficiënte inzet van professionals en maatschappelijke kosten.

Cijfers

38% van de mensen met een lichamelijke beperking voelt zich matig eenzaam; 17% (zeer) sterk eenzaam. Van de mensen met een verstandelijke beperking geeft 35% aan zich wel eens eenzaam of alleen te voelen. Van deze groep voelt 25% zich vaak of altijd eenzaam¹¹

77% van een representatief panel met ggz-cliënten voelt zich matig tot ernstig eenzaam. Een ander panel spreekt over 78%.¹²

Aanpak in Brummen

In de gemeente Brummen zijn op dit moment onvoldoende activiteiten en algemene voorzieningen beschikbaar die kunnen bijdragen aan bestrijding van eenzaamheid onder inwoners met een lichamelijke en/of geestelijke beperking en inwoners met een geestelijke gezondheidsziekte.

In samenwerking met maatschappelijke partners zoals als MEE Veluwe en RIWIS ontwikkelen we een aanpak om de eenzaamheid via activiteiten te bestrijden.

Ook ontwikkelen we in samenwerking met maatschappelijke partners zoals als MEE Veluwe en RIWIS een training en scholing voor ons Team Voor Elkaar om eenzaamheid eerder te herkennen en signaleren.

Rol Gemeente

De gemeente is opdrachtgever en als regisseur aan zet om tot een aanpak te komen en om een integrale uitvoering te realiseren. De gemeente is ook als regisseur verantwoordelijk voor de integraliteit in de uitvoering in Brummen.

Rol Samenleving

De samenleving is aan zet. Zonder inzet van maatschappelijke partners is de realisatie van een aanpak niet mogelijk.

¹¹ Meulenkamp, T., Hoek, L. van der & Cardol, M. (2013). *Deelname aan de samenleving van mensen met een beperking, ouderen en de algemene bevolking; rapportage participatiemonitor 2013*. Utrecht: Nivel

¹² Trimbos Instituut (2011). *Factsheet Panel Psychisch Gezien*

17. Verklarende woordenlijst / afkortingen

Team Voor Elkaar	het integrale sociaal wijkteam in de gemeente Brummen
TVE	het Team Voor Elkaar, het integrale sociaal wijkteam in de gemeente Brummen
JOGG	Jongeren op Gezond gewicht
Cliëntregisseur	Centrale coördinerende consulent van het Team Voor Elkaar die contactpersoon is voor onze inwoner en die regisseur is van zorg tussen en voor alle betrokken zorgaanbieders
ZZP-er	Zelfstandige Zonder Personeel
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
MEZZO	Mezzo is de landelijke vereniging voor iedereen die zorgt voor een naaste
GGD	De GGD is de gezondheidsdienst van en voor gemeenten
SWB	Stichting Welzijn Brummen
MEE Veluwe	MEE Veluwe ondersteunt inwoners met een beperking
RIWIS	Riwis ondersteunt mensen met psychische, sociale of lichamelijke beperkingen bij een zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk leven.
Maatschappelijke Advies Raad	Onafhankelijk adviesorgaan in de gemeente Brummen
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie (afkorting: VVE) maatregelen die onderwijsachterstanden trachten te verminderen bij de start van groep 3 in de basisschool. Gemeentebestuur en schoolbesturen hebben de verantwoordelijkheid om een onderwijsachterstandenbeleid te ontwikkelen en te (helpen) uitvoeren om de startcondities van kinderen te verbeteren bij hun entree op de basisschool. Het gaat hierbij met name om kinderen met een leerlingengewicht en doorgaans ook de kinderen met een taalachterstand.